

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หาดสำราญ
จำกัด จังหวัดตรัง

POLITICAL PARTICIPATION OF MEMBERS OF HADD SUMRAN
CO - OPERATIVE GROUP LIMITED, TRANG PROVINCE

พิพัฒน์ นาครธินทร์

เดชชาติ ตรีทรัพย์

สมคิด รัตนพันธุ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์

พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง จำนวน 217 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสถิติ t- test และ F - test รวมถึงการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe method

ผลการวิจัย พบว่า

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านอภิปรายพุดคุย ประเด็นการเมือง ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ตามเพศ อายุ ระดับ

การศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง คือ หน่วยงานของรัฐ ควรมีการส่งเสริม และ ปลุกฝังจิตสำนึกทางการเมืองให้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมี ศรัทธาต่อกระบวนการ เนื้อหาสาระ และบทบาท หน้าที่ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในทุกกระดับ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมือง อันจะนำไปสู่การพัฒนา การเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, สหกรณ์การเกษตรหาดสำราญจำกัด

Abstract

The objectives of this Minor Thesis were as follows : 1) to study political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Croup Limited, Trang Province 2) to compare political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Croup Limited, Trang Province having different gender, age, education level and period of being members 3) to study the suggestion on problems and the ways for promoting political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Croup Limited, Trang Province The studied population were namely all 217 people of sample group. The instruments in data collection were namely questionnaire and data analysis using ready-made program of computer. The statistics using data analysis were namely percentage value, mean, Standard deviation (S.D.) Hypothesis test with valuing the statistics of t-test and F-test including paired comparison using Scheffe method

The research results found that:

political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Croup Limited, Trang Province in overview was in moderate level. In each aspect found that voting use, political discussion, political information interesting and political movement in overview and each aspect was in moderate level. The comparative results of political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Croup Limited, Trang Province separating as gender, age, education level and period of being members found that were statistically significantly different at level 0.01.

The suggestions on problem and promotion ways for political participation of members of Hadd Sumran Co - operative Group Limited, Trang Province were public organizations should have promotion and culturing the political consciousness to the members of Agricultural Cooperative having understanding and having the faith to the process, substances and roles of democratic politic and building the understanding on the process of democratic government in every levels in order to make the member of Agricultural Cooperative having participating in political development that take to develop much more politic, democratic in the future.

Keywords : political participation, Hadd Sumran Co - operative Group Limited

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 แต่ประชาธิปไตยของเมืองไทยยังต้องประสบปัญหาและอุปสรรคมิใช่น้อย และอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุประการหนึ่งสืบเนื่องมาจากการมีทัศนคติและพฤติกรรมการเมืองของประชาชนไม่เอื้อต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะสามารถตั้งอยู่ได้ต้องมาจากการปลูกฝังให้กับประชาชนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และมองเห็นคุณค่าของระบอบการเมืองการปกครองที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศเพื่อยังประโยชน์แก่ประชาชนเป็นส่วนรวม

การพัฒนาทางการเมือง เป็นการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาประชาธิปไตยนั้นคือ “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” (Political Participation) เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการมีเสถียรภาพทางการเมืองและมีผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งเหตุผลและปัจจัยการพัฒนาประชาธิปไตย เป็นสิ่งที่นำมาถึงเหตุผลอย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในแง่ของการพัฒนาประชาธิปไตย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญในรูปแบบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การแสดงประชามติหรือแม้แต่ในฐานะประชาชนผู้คอยเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนของตนในองค์กรการเมืองในการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอันเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชน

เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ตลอดจนเกิดความสำนึกในความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองและเกิดการตื่นตัวที่จะใช้สิทธิทางการเมืองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองด้วยความรับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวม (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2519)

ระบบสหกรณ์เป็นระบบที่มี หลักการอุดมการณ์ แนวทาง และการปฏิบัติที่ให้สมาชิก (ประชาชน) ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสวงหาแนวทางการดำเนินงานด้วย หลักเหตุผล เป็นสำคัญ เป็นกระบวนการเรียนรู้ในที่มาของอำนาจในการบริหารองค์กรว่าเป็นของมวลสมาชิก ระบบสหกรณ์จึงช่วยให้สมาชิกมีพัฒนาประชาธิปไตย นอกจากนั้นระบบสหกรณ์ยังเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิถีประชาธิปไตยที่เป็นรูปแบบการปกครองให้แก่สมาชิก สหกรณ์ตั้งแต่การให้สมาชิกได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอการยึดหลักมติเสียงส่วนใหญ่ในการประชุม การเปิดให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น แสดงเหตุผลในการบริหารงานของสหกรณ์ได้อย่างอิสระการใช้ข้อบังคับของสหกรณ์ที่สมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้นเป็นกรอบในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ การกำหนดให้การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ต้องขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละคน และการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ในทุกขั้นตอน จึงทำให้ระบบสหกรณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้เป็นโรงเรียนเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามแนวทางของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและมีวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย จึงเชื่อว่าระบบสหกรณ์จะส่งเสริมให้สมาชิกตระหนักในคุณค่าของประชาธิปไตย สร้างความเชื่อในวิถีทางแห่งประชาธิปไตยสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตย ฝึกการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย (บุญมี จันทรวงศ์, 2543)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในขั้นพื้นฐาน

ดังที่ได้แสดงแนวความคิดในเบื้องต้น เพื่อให้เห็นถึง ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ซึ่งเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ถ้าทำการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง อย่างจริงจัง จะช่วยส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์ในการพัฒนาประชาธิปไตย ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์ และการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่สังกัดสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง จำนวน 508 คน และได้ทำการหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie & D.W.Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน และได้เลือกการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านอภิปรายพูดคุยในประเด็นการเมือง ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมทั้งหมด 19 ข้อ ในแต่ละข้อคำถามมี 5 ตัวเลือก คือ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมมาก ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย และระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) คุณภาพเครื่องมือแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา ความชัดเจนของแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการแก้ไขให้ดีขึ้นในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.94 และนำไปทดลองใช้กับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ตอนที่ 3 ปัญหา และแนวทางแก้ไข เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยรวบรวมข้อมูลที่ได้มาและนำมาจัดกลุ่มหาความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z - test และหาค่า F - test

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง สรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 217 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 121คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 ส่วนเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 มีอายุตั้งแต่ 30 – 50 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาได้ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 น้อยที่สุดอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 และระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 โดยระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไปน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาได้แก่ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 82คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไปน้อยที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง โดยรวม ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย ส่วนร่วมทางการเมืองด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอภิปรายพูดคุยประเด็นการเมืองรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมืองรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพศชาย มีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุตั้งแต่ 30 – 50 ปีและอายุตั้งแต่ 30 – 50 ปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรวม อยู่ในระดับมาก และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษา สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. ปวส./ปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากเท่ากัน สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปีและมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอาชีพรายได้บุคคลประกอบการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอายุตั้งแต่ 30 – 50 ปีมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. ระดับการศึกษา ปวส./ปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมามีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย

ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองพบว่าทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุตั้งแต่ 30 – 50 ปี และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี ตั้งแต่ 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุตั้งแต่ 30 – 50 ปี อายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี ตั้งแต่ 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับน้อย

4. ผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาสาธาณ จำกัด จังหวัดตรังที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาสาธาณ จำกัด จังหวัดตรังที่มีเพศต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านอภิปรายพหุคูณประเด็นการเมืองพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. และระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการประชุมเคลื่อนไหวยทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. และระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาذاราษฎร จำกัด จังหวัดตรังรวมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. และระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี

ผลการการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาذاราษฎร จำกัด จังหวัดตรังโดยรวมที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านอภิปรายพหุคูณในประเด็นการเมือง ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านการประชุมเคลื่อนไหวยทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาذاราษฎร จำกัด จังหวัดตรังที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปีมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปีและระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านอภิปรายพหุคูณประเด็นการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5

ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ตามลำดับดังนี้ อันดับที่ 1 หน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รวมถึงการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง โดยแนะนำการเลือกพรรคการเมืองหรือนักการเมืองที่มีอุดมการณ์และนโยบายที่มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันดับที่ 2 หน่วยงานของรัฐ ควรปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชน ข้าราชการ ผู้นำชุมชน หรือแม้แต่พนักงานการเมืองเอง ให้เห็นประโยชน์ของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้อง และชี้ให้เห็นผลเสียของการซื้อสิทธิ ขายเสียงเลือกตั้ง โดยการใช้สื่อทุกชนิด เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น อันดับที่ 3 หน่วยงานของรัฐ ควรให้การแนะนำ ส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อกระบวนการ เนื้อหาสาระ และบทบาทหน้าที่ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้ดียิ่งขึ้น อันดับที่ 4 หน่วยงานของรัฐ ควรณรงค์และให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในทุกระดับ

เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมือง การปกครองตามระบอบ การปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น อันดับที่ 5 หน่วยงานของรัฐ ควรณรงค์และ ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาล และ พยายามชักจูงให้ประชาชนสนใจเกี่ยวกับการเมือง เพื่อรักษา และพัฒนาวัฒนธรรมทาง การเมืองให้ดีขึ้น อันดับที่ 6 หน่วยงานของรัฐ ควรให้การส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็น แก่นนำในการพัฒนาการเมือง รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตร สนใจ ติดตามข่าวสารทางการเมือง อันดับที่ 7 หน่วยงานของรัฐ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วม ลงประชามติพิจารณาโครงการที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมของประชาชน ตลอดจนการเรียกร้อง หรือยื่นข้อเสนอต่อองค์กรเมือง พรรคการเมือง และหน่วยงานของรัฐ อันดับที่ 8 หน่วยงาน ของรัฐ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการเดินขบวนเรียกร้อง รวมถึงการเข้าร่วมประท้วง การกระทำที่ไม่ถูกต้องของนักการเมืองหรือข้าราชการตามแนวทางการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ได้อย่างสงบ ปราศจากอาวุธ และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับส่วนรวม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาด สำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง โดยรวม พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง มี ส่วนร่วมทางการเมืองรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นทำให้บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับสิ่งเร้า จากกระบวนการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้และเลือกสรร เฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น หรือจากปัจจัยเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนบุคคล(Personal Factor) คือพันธูกรรมความต้องการทางบุคลิกภาพ ความ ต้องการทางจิตใจและร่างกาย และความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยของแต่ละคน สอดคล้องกับที่ ณรงค์ สีนสวัสดิ์ กล่าวเป็นแนวทางเดียวกันว่า ผู้ที่ สนใจทางการเมือง มักจะมีแนวโน้มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจ ความสนใจอาจดูได้จากการติดตามข่าวสารทางการเมือง เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ การ พูดคุยทางการเมือง เป็นต้น ความเลื่อมใสในพรรคการเมืองหรือผู้สมัคร บุคคลใดที่นิยมชมชอบ พรรคการเมืองหรือผู้สมัครคนใดเป็นพิเศษ ก็มีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย นอกจากนั้นบุคคลใดมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เช่น การศึกษารายได้ของบุคคล หรือของบิดามารดาสูงก็จะมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ความเชื่อว่าการเข้ามีส่วนร่วม ทางการเมืองเป็นหน้าที่ เช่น การไปลงคะแนนเสียงเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ มิใช่เป็นสิ่งที่จะทำก็

ได้ไม่ทำก็ได้ หรือการแยกตัวออกจากการเมือง (Alienation from Politics) เช่น พวกที่ขาดความศรัทธาในมวลมนุษย มองคนในแง่ร้าย (ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, 2517)

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง โดยรวม พบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านอภิปรายพุดคุยประเด็นการเมืองด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีเพศหญิง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพล อำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่านุชย์จะเข้าใจในลักษณะหรือกระบวนการในทางการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวพันหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลว่ามนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสัตว์การเมือง ดังที่นักปราชญ์แต่โบราณได้ให้ข้อสังเกตไว้ ความหมายของการเมืองจึงเป็นสิ่งที่พึงรู้วามมนุษย์จะเข้าใจและสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ รัฐหรือสังคมที่สมาชิกสามารถมีบทบาทอย่างแท้จริงเท่านั้น จึงจะเป็นรัฐหรือสังคมที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยเสรีภาพ ความเจริญนานับประการอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์นั่นเองการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพลเมืองกับสถาบันทางการเมืองภายในรัฐตั้งแต่กิจกรรมที่ทำโดยสมัครใจของแต่ละบุคคลในทางการเมืองรวมถึงการลงคะแนนเสียง การเป็นสมาชิกและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ สถาบันทางการเมือง การอภิปรายทางการเมือง การร่วมชุมนุมเพื่อรับฟังเหตุการณ์ ความเป็นไปทางการเมือง การรณรงค์ทางการเมือง หรือการเป็นสมาชิกทางการเมือง สมบัติ อารังธัญวงศ์ได้กล่าวเป็นแนวทางเดียวกันว่า การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย คือ การแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้น การที่ประชาชนปรากฏตัวแสดงตนในการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำทางการเมือง จึงเป็นการแสดงออกในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2544)

ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก รวม พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาวส./ปริญญาตรีและระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านสนใจติดตาม

ข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก นอกนั้นทั้งเพศชายและเพศหญิง ทุกช่วงอายุ ระดับการศึกษาประถมศึกษา และทุกระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนที่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติมีความเป็นสังคมเมือง ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้รูปแบบ วิธีการหรือกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่าง มีความหลากหลาย และมีอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น ส่วนประชาชนที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกระทำได้น้อย ภาวะทางสังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญโดยหากประชาชนมีการศึกษาน้อย ขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะต่ำไม่มีสมรรถนะในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพความเป็นอยู่ของสังคมยังเป็นสังคมชนบทโอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ทำให้ขาดอำนาจต่อรอง สุจิต บุญบงการ ได้กล่าวในแนวทางเดียวกันว่า ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับวัฒนธรรมทางการเมือง เขาเชื่อว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะระดับมหาวิทยาลัยมีส่วนเสริมสร้าง และเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพทางการเมืองแตกต่างไปจากบุคคลที่มีการศึกษาน้อยโดยอาศัยสมมติฐานว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมมีวัฒนธรรมทางการเมือง กล่าวคือ มีความสนใจทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ (สุจิต บุญบงการ, 2544) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัธ มีบุญธรรมได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ ศุภวัธ มีบุญธรรม. “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา (ศุภวัธ มีบุญธรรม, 2547)

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังรวมที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านอภิปรายพูดคุยในประเด็นการเมือง ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปีมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปีและระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านอุปโภคบริโภคยุคนั้นการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป ด้านการประชุมเคลื่อนไหวทางการเมือง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังรวม ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อย่างน้อย 1 คู่ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1-5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6-10 ปี และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี ขึ้นไป สาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจจะกล่าวได้ว่า การที่บุคคลได้กระทำกิจกรรมที่มีอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อ การกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล และต่อกระบวนการเลือกผู้บริหารประเทศทั้งโดยตรงและทางอ้อม การกระทำอาจเป็นไปได้ทั้งการกระทำที่มีการรวมกลุ่มหรือไม่รวมกลุ่ม เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวก็ตาม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นกิจกรรมในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นก็ได้ แต่จะต้องเป็นไปตามความสมัครใจของแต่ละบุคคลนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิวัฒน์ เอื้ออมไพรวัน ที่กล่าวว่า ความตื่นตัวทางการเมือง ปัญหาที่สำคัญ คือ ความตื่นตัวทางการเมืองของคนไทยทั่วไปมีน้อย ดังนั้น การไปลงคะแนนเสียงจึงเป็นไปได้โดยไม่ใช่เพราะมีความสนใจหรือตื่นตัวทางการเมือง แต่ไปเพราะถูกระดมหรือเป็นเพราะความเกรงใจ เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้บทบาททางการเมืองของประชาชนจึงไม่มีความเป็นตัวของตัวเองมากนัก การมีส่วนร่วมของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มีอยู่จำกัด กลุ่มผลประโยชน์ในระบบการเมืองไทยยังไม่เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือกลุ่มชาวนาชาวไร่ หรือกลุ่มนักศึกษาปัญญาชน กลุ่มเหล่านี้โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานกลายเป็นกลุ่มที่ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมืองหรือผู้นำทางทหารมากพอสมควรจึงไม่becomeกลุ่มที่มีพลังทางการเมืองอย่างแท้จริง ส่วนกลุ่มที่กำลังเป็นกลุ่มที่มีพลังทางการเมือง คือ กลุ่มของนักธุรกิจซึ่งเข้ามามีบทบาทเช่นนี้ ทำให้เงินเข้ามามีส่วนในการหาเสียงมากขึ้น แต่

บรรดานักธุรกิจเหล่านี้หาได้ร่วมมือกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนไม่ พวกนักธุรกิจยังรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ เป็นการส่วนตัวโดยสนับสนุนพรรคการเมืองต่าง ๆ กัน (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน และคณะ, 2529) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาคำไฮและตำบลบ้านพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการศึกษา พบว่า ความคาดหวังตามทัศนะของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองส่วนใหญ่แล้ว ประชาชนมีความคาดหวังและความต้องการความช่วยเหลือจากนักการเมืองมาก คือ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการนักการเมืองที่มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ซื้อเสียงของประชาชน และต้องการความจริงใจต่อประชาชน ในขณะเดียวกันก็ต้องการให้นักการเมืองออกไปพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารความเดือดร้อนของประชาชน และให้ความช่วยเหลือเมื่อประชาชนประสบปัญหาต่าง ๆ แต่ประชาชนกลับมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยนั่นคือ ประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง และไม่สนใจ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะจากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้อยของประชาชนนั้นขัดกับความต้องการความช่วยเหลือจากนักการเมือง (กิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์, 2542)

สรุป

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญในรูปแบบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การแสดงประชามติ หรือแม้แต่ในฐานะประชาชนผู้คอยเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนของตนในองค์กรการเมืองในการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอันเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ตลอดจนเกิดความสำนึกในสำคัญของสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองและเกิดการตื่นตัวที่จะใช้สิทธิทางการเมือง

ระบบสหกรณ์เป็นระบบที่มี หลักการอุดมการณ์ แนวทาง และการปฏิบัติที่ให้สมาชิก (ประชาชน) ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสวงหาแนวทางการดำเนินงานด้วย หลักเหตุผลเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการเรียนรู้ในที่มาของอำนาจในการบริหารองค์กรว่าเป็นของมวลสมาชิก ระบบสหกรณ์จึงช่วยให้สมาชิกมีพัฒนาประชาธิปไตย นอกจากนั้นระบบสหกรณ์ยังเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิถีประชาธิปไตยที่เป็นรูปแบบการปกครองให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ตั้งแต่การให้สมาชิกได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอการยึดหลักมติเสียงส่วนใหญ่ในการประชุม การเปิดให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น แสดงเหตุผลในการบริหารงานของสหกรณ์ได้อย่างอิสระการใช้ข้อบังคับของสหกรณ์ที่สมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้นเป็นกรอบในการดำเนินการบริหารสหกรณ์ การกำหนดให้การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ต้อง

ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละคน และการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ในทุกขั้นตอน จึงทำให้ระบบสหกรณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้เป็นโรงเรียนเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามแนวทางของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและมีวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย จึงเชื่อว่าระบบสหกรณ์จะส่งเสริมให้สมาชิกตระหนักในคุณค่าของประชาธิปไตย สร้างความเชื่อในวิถีทางแห่งประชาธิปไตยสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตย ผูกการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในขั้นพื้นฐาน

ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานของรัฐ ควรมีการส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองให้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อกระบวนการ เนื้อหาสาระ และบทบาท หน้าที่ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในทุกระดับ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมือง อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. สมาชิกสหกรณ์ควรปรับปรุงให้สมาชิกออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เห็นประโยชน์ของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้อง และชี้ให้เห็นผลเสียของการซื้อสิทธิ ขายเสียงเลือกตั้ง ประเด็นแนะนำส่งเสริมสมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งควรปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาประชาธิปไตยในสหกรณ์

2. สมาชิกสหกรณ์ ควรพัฒนาการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ลงรับสมัครเลือกตั้งโดยอาจจะเริ่มต้นจากการสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการสหกรณ์ก่อน เพราะ “การรับสมัครเลือกตั้ง” การ

แข่งขันทางการเมือง ถือว่าเป็นการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาประชาธิปไตยให้มีความเจริญมากขึ้น ควรมีการติดต่อสื่อสารกับ นักการเมือง เช่น การพบปะพูดคุยกับผู้แทน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือเสนอปัญหาของชุมชนให้กับนักการเมือง เพื่อนำไปแก้ปัญหาให้กับคนในชุมชน ต่อไป

3. สมาชิกสหกรณ์ควรพัฒนาให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความตื่นตัวทางการเมือง โดยการรับฟังหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง จากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และสมาชิกสหกรณ์ควรหาเวลาติดตามชมหรือรับฟังการถ่ายทอดการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจะได้ทราบถึงนโยบาย แนวทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรังที่มีต่อการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง จังหวัดตรัง
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัดที่มีต่อการติดตามข่าวสารทางการเมือง จังหวัดตรัง
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหาดสำราญ จำกัดที่มีต่อการประชุมหารือทางการเมือง จังหวัดตรัง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์. (2542). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลนาคำไฮ และตำบลบ้านพร้าว อำเภอมะนัง จังหวัดหนองบัวลำภู. ใน สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2517). จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร: แพร่วิทยา.
- บุญมี จันทรวงศ์. (2543). ระบบสหกรณ์กับการพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2519). การพัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์.
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน และคณะ. (2529). ปัญหาพัฒนาการเมืองไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภวัธ มีคุณธรรม. (2547). การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ใน สาขาวิชา รัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2544). การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา ก. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์สมาธรรม.

สุจิต บุญบงการ. (2544). ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำรา
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.